

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.272/2021/7. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Lovászi-Tóth Ádám ügyvéd ügyintézője mellett eljáró Lovászi-Tóth Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt Magyar Állam (cím) felperesnek – a Dr. Kujbus Mária ügyvéd ügyintézője mellett eljáró Dr. Kujbus Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt alperes neve (cím) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 7.P.21.293/2019/36. sorszámu ítélete ellen a felperes által 37. sorszámmal alatti benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 135 000 (százharmincötezer) forint általános forgalmi adót tartalmazó 635 000 (hatszázharmincötezer) forint másodfokú eljárással felmerült költséget.

A le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az alperes 2014. október 15. napjáig a gazdasági társaság1 önálló képviselőre jogosult cégvezetője volt. A társaság támogatási kérelmet nyújtott be a 27/2007. (IV.17.) FVM rendelet alapján EMVA állattartó telepek korszerűsítésére, mely kérelemnek a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH)/99/2007. számú határozatával nettó 1 020 489 655 forint támogatási összegben helyt adott. A határozat szerint a támogatással érintett beruházást a döntés kézhezvételétől számított két éven belül kellett megvalósítani, azzal, hogy amennyiben támogatott e kötelezettségének nem tesz eleget, úgy a támogatás egésze jogosulatlanul minősül, és a már kifizetett támogatást köteles a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres mértékének megfelelő kamattal növelten visszafizetni.

[2] A gazdasági társaság kérelmére az MVH 2011. május 29-én kelt,4/2009. számú határozatával 204 097 931 forint támogatási előleg összeget állapított meg, amelyből 4 694 252 forint előleget visszatartva 199 403 679 forint kifizetését rendelte el, melyet 2009. június 3-án utaltak át a gazdasági társaság1 számlájára. A határozatba foglalt tájékoztatás szerint a 2010. március 31-ig el nem számolt összeg jogosulatlanul igénybevetett támogatásnak, és adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül.

[3] A társaság még a támogatási előleg kifizetése iránti kérelem benyújtása előtt elkezdte az állattartó telep korszerűsítését érintő beruházás megvalósítását; a tehenészeti telep rekonstrukcióra, trágyatároló építésére, hígtrágyatároló és a hozzá kapcsolódó szeparátor építmény és vezetékek létesítésére szerzett be építési engedélyt, vállalkozási szerződéseket kötött földmunkák végzésére és üzletviteli tanácsadásra az gazdasági társaság2-vel, acélszerkezetek elkészíttetésére a gazdasági társaság3-vel, szalastakarmány tároló és szeparátorház építésére a gazdasági társaság4-vel.

[4] Az alperes a gazdasági társaság1 nevében 2010. április 21. napján tartozáselismerő nyilatkozatban a vele szerződéses kapcsolatban álló gazdasági társaság5 felé 302 246 184 forint tőke- és 48 573 717 forint kamattartozást ismert el. Ugyanezen a napon a felek keretmegállapodást és 250 000 000 forint keretösszeg erejéig keretbiztosítéki ingó jelzálogszerződést és opciós szerződést kötöttek a gazdasági társaság1 mindenkori teljes

sertés- és marhaállományra. Emellett az alperes eladóként és 'gazdasági társaság5 ügyvezetőjének neve' – aki a gazdasági társaság5 ügyvezetője – vevőként vételi jogot alapító szerződést kötöttek az alperes, mint magánszemély tulajdonában álló ingatlanokra.

[5] A gazdasági társaság5 2010. december 11-én a teljes sertés- és marhaállományra, míg 'gazdasági társaság5 ügyvezetője' az alperes tulajdonában álló ingatlanokra gyakorolta a vételi jogát.

[6] A gazdasági társaság1 által 2010. március 31. napján benyújtott kifizetési kérelmet követően az MVH 2011. február 17. és február 24. napjain helyszíni ellenőrzést tartott és ennek eredményeként a benyújtott számlák és bizonylatok egy részét nem fogadta el, egyes tételeknél megállapította, hogy azok nem valósultak meg, az üzleti tanácsadásra vonatkozó tanulmányt túl általánosnak ítélte; majd-25/2009. számú határozatával a gazdasági társaság1 kifizetés iránti kérelmét elutasította, továbbá106/2007. határozatával megállapította, hogy 204 097 931 forint támogatási összeget a cég jogosulatlanul vett igénybe, és ennek a kamattal növelt összegben való visszafizetésére kötelezte. A gazdasági társaság csak az utóbbi határozat ellen nyújtott be fellebbezést, az MVH Központi Szerve, mint másodfokú közigazgatási hatóság az elsőfokú határozatot helybenhagyta; a Debreceni Törvényszék 7.K.30.277/2012/7. számú ítéletével a társaság közigazgatási határozat felülvizsgálata iránti keresetét elutasította

[7] A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 3.Fpk.09-11-000606/11. számú végzésével megállapította a gazdasági társaság1 fizetésképtelenségét, és elrendelte a felszámolását, a felszámolást elrendelő végzést a Céglőnyben 2011. november 10. napján tették közzé. A felszámolási eljárásba hitelezőként az MVH és az alperes is bejelentkezett; követelésük nem térült meg. A felszámolási eljárás befejezését követően a társaságot 2014. július 24-én törölték a cégjegyzékből.

[8] Az alperest a Nyíregyházi Törvényszék 3.B.151/2017. szám alatti jogerős ítéletében bűnösnek mondta ki jogosulatlan gazdasági előny megszerzése büntetében és az Európai közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése büntetében, a felperes jogelődjének polgári jogi igényét a törvény egyéb útjára utasította.

[9] A felperes keresetében az alperest 204 097 931 forint tőke, annak 2010. április 1. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamata és perköltség megfizetésére kérte kötelezni, mivel bűncselekményt megvalósító magatartásával ezen összegű kárt okozott a Magyar Államnak azzal, hogy az ügyvezetése alatt álló gazdasági társaság az MVH által folyósított támogatási előleget jogosulatlanul használta fel.

[10] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint az alperes a gazdasági társaság1 vezető tisztségviselőjeként, a cég képviseletében és nevében járt el, jogviszonyba a Magyar Állammal nem ő, hanem a gazdasági társaság került. A harmadik személynek okozott károkért pedig a Gt. alapján kizárólag a társaság tartozik felelősséggel.

[11] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest az alperes javára 6 350 000 forint perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy a le nem rótt 1 500 000 forint kereseti illeték az állam terhén marad.

[12] Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy a polgári perendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban Pp.) 264. § (1) bekezdése és 263. § (2) bekezdéséből következően a polgári bíróság ugyan nem tehet olyan megállapítást, hogy az alperes nem követett el bűncselekményt, azonban egyéb tekintetben a büntetőbíróság eljárása és annak eredménye nem köti; a büntetőbíróság az alperes, mint terhelt kártérítési felelőssége körében nem határozott (BDT.2008.1818.).

[13] A közigazgatási eljárásban ügyfélként a gazdasági társaságl vett részt, a támogatási előleget a cég bankszámlájára utalták. Az alperes a támogatás igénylése, elszámolása és felhasználása körében nem a saját nevében, hanem a társaság képviselőjeként járt el. A gazdasági társaság a polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban 1959. évi Ptk.) 52. § (2) bekezdése értelmében önálló jogi személyiséggel rendelkezik, a Ptk. 28. § (4) bekezdése szerint jogképes; a határozatban foglalt feltételek teljesítése, és ennek elmaradása esetén a visszafizetési kötelezettség a gazdasági társaságot terhelte. Az alperes a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (továbbiakban Gt.) 29. § (1) bekezdése és a Ptk. 29. § (3) bekezdése szerint a jogi személy nevében járt el, eljárását a jogi személynek kell betudni. A gazdasági társaság képviselőjében eljáró vezető tisztségviselő által harmadik személynek okozott kárért pedig a Gt. 30. § (1) bekezdése alapján a társaság felelős, függetlenül attól, hogy a magatartással összefüggésben a büntetőbíróság a bűnösségét megállapította.

[14] A következőes bírói gyakorlat szerint kifejezett jogszabályi rendelkezés hiányában csak kivételes esetekben törhető át a Gt. 30. § (1) bekezdésében foglalt felelősségi szabály és állapítható meg a vezető tisztségviselő személyes felelőssége, ezt önmagában az sem alapozza meg, ha az e minőségében tanúsított és kifogásolt magatartása egyúttal bűncselekménynek is minősül. A Ptk. ugyanis nem határozza meg önálló felelősségi alakzatként a bűn-cselekménnyel okozott kárt, ezért ilyen esetben a károkozó felelősségét az Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján kell megítélni.

[15] Jelen perben annak lehet jelentősége, hogy az alperest terheli-e felróhatóság abban, hogy a társaság elkülönült vagyonát – az ebbe beletartozó támogatási előleg összeggel együtt – a saját céljaira, saját magánvagyonára javára használta fel, mivel a bírói gyakorlatban kimunkált „felelősségáttörés” intézménye alapján kivételesen és olyan többléteényállási elemek megvalósulása esetén, amikor a vezető tisztségviselő magatartása - a jogi személyiség leple alatt - a saját egyéni érdekei, vagyonára javára való szándékos visszaélésnek minősül a vezető tisztségviselő kártérítési felelőssége megállapítható (EBD2014. G.3.). A bizonyítékok mérlegelése alapján ilyen többléteényállási elem megvalósulását nem találta megállapíthatónak, mivel a büntetőeljárás, a felszámolási eljárás adatai szerint az alperes a beruházás megvalósítását megkezdte, éppen a gazdasági társaságl érdekében járt el, a társaságot saját magánvagyonából is támogatta. Az alperest ezért kártérítési felelősség nem terheli, ezért az e jogcímre alapított keresetet elutasította.

[16] A perköltségről a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján rendelkezett és kötelezte a pereszes felperest az alperes jogi képviselőjével felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja és 4/A. §-a szerinti mértékű ügyvédi munkadíj megfizetésére, amelyet a rendelet 2. § (2) bekezdését alkalmazva a kifejtett ügyvédi tevékenységre tekintettel mérsékelte.

[17] A felperes fellebbezésében elsödlegesen kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének megfelelő döntés meghozatalát, míg másödleagosan kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperes javára megítélt perköltség mérsékelését. Fellebbezésének indokolása szerint az elsőfokú bíróság ítélete sérti az anyagi jogszabályokat, mivel az ítéletben megállapítottaktól eltérően az alperes, mint vezető tisztségviselő a jogi személy elkülönült felelősségével visszaélve olyan magatartást tanúsított, mely sérti a rendeltetésszerű joggyakorlás és a joggal való visszaélés tilalmát, így kártérítési felelőssége fennáll. Hivatkozott arra, hogy a büntető ítélet ténymegállapítása szerint az alperes szándékos magatartásával az MVH által biztosított támogatás megszerzése érdekében valótlán tartalmú számlákat használt fel, mely nem rendeltetésszerű joggyakorlás. Az alperes bűncselekményeket megvalósító magatartása nem minősülhet az ügyvezető ügykörébe eső tevékenységnek, hiszen a gazdasági társaság tevékenységi körébe nem tartozhat

bűncselekmény elkövetésének az elősegítése. Emellett hivatkozott arra, hogy az alperes nemcsak vezető tisztségviselője, hanem tagja is volt a gazdasági társaságnak. A büntető ítélet ténymegállapítása szerint a támogatási összeget az alperes túlnyomó részt a kft. mindennapi működése körében felmerült kiadásokra fordította, mivel a gazdasági társaság tagja, így ezen magatartása kétséget kizáróan saját egyéni érdekei, vagyona javára való szándékos visszaélésnek is minősül, hisz a társaság napi működésének támogatásával a támogatást az üzletrész értékének növelésére fordította.

[18] Másodlagos fellebbezési kérelme vonatkozásában hivatkozott arra, hogy az alperes javára megállapított ügyvédi munkadíj eltúlzott mértékű, nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

[19] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú eljárási költségében való marasztalását kérte. Kiemelte, hogy a Pp. 373. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a fellebbezésben kizárt az elsőfokú eljárásban előadottakhoz képest új tény, jogi alap, jogi érvelés, illetőleg kérelem előadása, valamint új bizonyíték és bizonyítási indítvány előterjesztése. A felperes ennek ellenére kizárólag fellebbezési kérelmében hivatkozott arra, hogy az alperes a tagja is volt a gazdasági társaságnak, így magatartása az üzletrész értékének növelése útján saját egyéni érdekei, vagyona javára történő szándékos visszaélésnek minősül. Figyelemmel arra, hogy a felperes legkésőbb az érdemi ellenkérelemből tudomást szerezhetett arról, hogy az alperes tagja is volt a gazdasági társaságnak, a Pp. 373. § (2) bekezdésében foglalt feltételek sem állnak fenn. Kiemelte továbbá, hogy önmagában a támogatás az üzletrész értékét nem növelte, hanem az ahhoz kapcsolódó kötelezettségvállalásra tekintettel inkább csökkentette.

[20] Hangsúlyozta, hogy a „felelősségáttörés” kritériumai nem állnak fenn; nemhogy saját vagyonát gazdagította volna, hanem éppen magánvagyonára terhelte nyújtott támogatást a gazdasági társaságnak; célja a társaság fizetőképességének helyreállítása volt. Ismételten hangsúlyozta, hogy „bűncselekménnyel okozott kár” deliktuális felelősségi tényállását, mint önálló felelősségi alakzatot a Ptk. nem ismeri; a társaság ügyvezetőjeként a társaság ügykörébe tartozó tevékenysége során nem saját nevében, hanem a társaság képviseletében járt el, így vele szemben jogellenes és felróható magatartás esetén sem lehet igényt érvényesíteni; kártérítési felelősséggel a gazdasági társaság tartozott. A terhelé rőtt bűncselekményt megvalósító magatartást a jogi személy működési körében, ügyvezetői jogviszonyával összefüggésben követte el; a bűncselekmény elkövetése önmagában nem feltételezi, hogy a tag magánvagyonára javára élt volna vissza jogaival.

[21] A másodlagos fellebbezési kérelem vonatkozásában előadta, hogy az általános bírósági gyakorlat szerint a magasabb pertárgyértékkel együtt járó nagyobb ügyvédi felelősséget a részére megállapítandó díjban értékelni kell. A megítélt ügyvédi munkadíj a kifejtett tevékenységgel is arányos, hiszen az érdemi ellenkérelem elkészítéséhez, a mellékletek beszerzéséhez a jogi képviselőnek a teljes büntetőeljárás, felszámolási eljárás és közigazgatási eljárás anyagát is át kellett tekintenie.

[22] A fellebbezés nem alapos.

[23] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság eljárása során lényeges eljárási szabálysértést nem észlelt (Pp. 379-381. §), nem észlelte továbbá az elsőfokú bíróság anyagi pervezetésének hibáját sem (Pp. 370. § (4) bekezdés), az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok Pp. 279. § (1) bekezdésén alapuló mérlegelése alapján a tényállást helyesen állapította meg, és a tényállásból levont jogi következtetése is helytálló.

[24] Az elsőfokú bíróság helytállóan indult ki abból, hogy a perben irányadó Gt. 30. § (1) bekezdésében foglalt főszabály szerint a vezető tisztségviselő által e minőségében

eljárva harmadik személynek okozott kárért a gazdasági társaság tartozik felelősséggel. A felperesi jogelőd határozatával a gazdasági társaság támogatási kérelmének adott helyt és a társaság részére utalta ki az előleget; a jogosulatlanul felhasznált pénzösszeg visszafizetésére is a gazdasági társaság volt köteles.

[25] A felperes keresetét a bírói gyakorlat által elismert és kimunkált úgynevezett „felelősségáttörés”-re alapította, mely szerint a jogi személlyel szerződéses vagy szerződésen kívüli jogviszonyban álló harmadik személy károsult a törvényben meghatározott eseteken kívül kivételesen a jogi személy tevékenységi körében eljáró vezető tisztségviselővel szemben is érvényesíthet követelést, ha az a jogi személy elkülönült felelősségéből származó előnyökkel, ebből eredő jogosultságaival szándékos magatartással súlyosan visszaél. Ez esetben ugyanis a saját személyében felelős vezető tisztségviselő a szerződésen kívüli károkozás szabályai szerint tartozik helytállással (Szegedi Ítéltábla Polgári Kollégium 2/2008. (XII.4.) véleményével módosított egységes szerkezetbe foglalt 1/2005. (VI.17.) véleménye a jogi személy elkülönült felelősségéről és a felelősség „áttöréséről”).

[26] A bírói gyakorlat a jogi személy elkülönült felelősségével való visszaélést akkor találja megállapíthatónak, ha a jogi személyt olyan célból működtetik, mely a jogrenddel ellentétes, a jogi személy létrehozása, működtetése harmadik személyek kifejezett megkárosítását célozza, illetőleg a vezető tisztségviselő cselekményének célja, eredménye saját magánvagyonának növelése (BH2019. 16., BH2017. 295.). Az elkülönült felelősség áttörésének jogalapja ebben az esetben az 1959. évi Ptk. alapelvi rendelkezésein alapul; így a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megfelelő eljárás követelményét előíró Ptk. 4. § (1) bekezdésén, a saját felróható magatartására előnyök szerzése érdekében történő hivatkozást kizáró 4. § (4) bekezdésén, illetve a joggal való visszaélést tiltó 5. § (1) bekezdésén.

[27] A felperes fellebbezési érvelése szerint az alperes, mint vezető tisztségviselő bűncselekmények törvényi tényállását kimerítő magatartása nem minősülhet rendeltetésszerű joggyakorlásnak, az ügyvezetés ügykörébe eső tevékenységnek, hiszen a gazdasági társaság tevékenységi körébe nem tartozik bűncselekmény elkövetésének az elősegítése (fellebbezés 5. oldal ötödik és hatodik bekezdés). Ezen fellebbezési érvelés azonban nem helytálló. Ahogyan az elsőfokú bíróság is rámutatott, a „bűncselekménnyel okozott kár” deliktualis törvényi tényállását az 1959. évi Ptk. (de a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény sem) ismeri, a polgári jogi kártérítési felelősség független attól, hogy a vezető tisztségviselő magatartása egyúttal megvalósítja-e valamely bűncselekmény törvényi tényállását, a kártérítési felelősség csupán akkor állapítható meg, ha annak alapvető feltételei (jogellenesség, kár, okozati összefüggés, felróhatóság) fennállnak (BH2013. 7., BDT2012. 2727., BDT2012. 2724.). Önmagában a bűncselekmény elkövetése nem jelenti, hogy a vezető tisztségviselő nem a jogi személy tevékenységi körében járt el; magatartásának polgári jogi következményei nem változnak amiatt, mert a magatartás egyúttal valamely bűncselekmény vagy bűncselekmények törvényi tényállását is kimeríti.

[28] A perben rendelkezésre álló bizonyítékokból, különös tekintettel a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján a felhasznált büntetőeljárás irataiból megállapítható, hogy a gazdasági társaságl a ... termelőszövetkezet átalakulásával 2001. évben, tehát jóval a támogatás igénylése előtt megalakult, ténylegesen gazdálkodó tevékenységet folytatott, ügyvezetését 2000. december 21. napjától kezdődően látta el az alperes.

[29] Az alperes büntetőeljárásban tett vallomása, jelen eljárásban tett személyes előadása, továbbá a tanúk vallomása alapján is az állapítható meg, hogy az alperes által vezetett gazdasági társaságnak és így az alperesnek is ténylegesen szándékában állt a támogatási határozatban meghatározott beruházás megvalósítása, annak megvalósítását is megkezdte: építési engedélyeket szerzett be, kivitelezésre kötött szerződéseket, megkezdte

földmunkálatok elvégzését és 28 431 738 forint értékben egy trágyatárolót ténylegesen megvalósított. A bizonyítás anyaga alapján nem volt megállapítható, hogy az alperest már a támogatás igénylése, illetőleg az előleg igénylése vagy kifizetése időpontjában csalárd szándék vezette volna; e körben sem az 1959. évi Ptk. 4. § (1) bekezdése szerinti jóhiszemű és tisztességes eljárás követelményének megsértése, sem az 5. § (1) bekezdése szerinti joggal való visszaélés nem állapítható meg.

[30] Az átutalt előleg összegét a felperes előadása szerint sem kellett letétként kezelni, külön nyilvántartani. Az alperes ügyvezetése alatt álló gazdasági társaság a beruházás megvalósításának megkezdése mellett az átutalt előleget, illetőleg annak egy részét valóban a pályázatban megjelölttől eltérő célra, a gazdasági társaság mindennapi működése körében használta fel; azonban az nem zárta ki, hogy egyéb forrásból a támogatott beruházást megvalósítsa. Mivel erre a társaság gazdálkodásában felmerült okból nem került sor, az alperes a pályázati céloktól eltérő felhasználást kívánta a valótlan tartalmú számlákkal leplezni, csupán e körben tanúsított csalárd magatartást. Ez alapján azonban nem állapítható meg sem az, hogy a jogi személyt a jogrenddel ellentétes célból működtették volna vagy a jogi személy működtetésének célja kifejezetten harmadik személyek, akár a felperes megkárosítása lett volna. Nem állapítható meg továbbá az sem, hogy a kifizetett előleg összegét vagy annak egy részét az alperes saját célra, saját vagyonának növelésére fordította volna.

[31] A jogerős büntető ítélet az alperes bűnösségét jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntetében (1978. évi IV. törvény 288. § (2) bekezdés) és az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése büntetében (1978. évi IV. törvény 314. § (2) bekezdés) állapította meg. A jogosulatlan gazdasági előny megszerzése büntetének elkövetési magatartása az állami támogatás jogosulatlan megszerzése valótlan tartalmú nyilatkozattal vagy hamis, illetve hamisított okirat felhasználásával, illetőleg a – az alperes terhére rótt (2) bekezdés vonatkozásában - az elkövetési magatartások körébe tartozik a gazdasági előny megszerzése is. A bizonyítás eredményeképpen azonban az állapítható meg, hogy a gazdasági előny ténylegesen nem az alperesnél, hanem a gazdasági társaság1-nél jelentkezett. Az alperes terhére rótt bűncselekmény ugyan szándékosan követhető el, azonban annak megvalósulásához célzat, motívum nem szükséges, a bűncselekmény alanya a megtévesztő magatartás kifejtője, függetlenül attól, hogy a gazdasági előnyt végeredményében nem maga, hanem más részére biztosítja. Az alperes, mint a gazdasági társaság1 vezető tisztségviselője követte el a bűncselekményt, azonban a támogatás jogcímtől eltérő felhasználása a gazdasági társaság javára, annak tevékenységi körében történt, az előnyt ténylegesen a gazdasági társaság javára biztosította az alperes.

[32] Az 1978. évi IV. törvény 314. § (2) bekezdése szerinti Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése büntette esetében a törvény a kedvezmények jóváhagyott céltól eltérő felhasználását rendeli büntetni, azonban e vonatkozásban is igaz, hogy a támogatást nem az alperes magán-, hanem a gazdasági társaság céljaira használták fel, az előny a gazdasági társaságnál és nem az alperesnél jelentkezett. Mindezekre tekintettel, függetlenül attól, hogy a büntetőjogi felelősség az alperest terheli, a Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti kártérítési felelőssége nem áll fenn.

[33] A felperes a perfelvétel lezárását megelőzően fenntartott keresetében az alperes felelősségét az alperes, mint vezető tisztségviselő azon magatartására alapította, hogy a folyósított támogatási előleget a támogatási céltól eltérő, ismeretlen célra használta fel, nem állította, hogy a felperes ezen magatartásával egyidejűleg saját vagyonát növelte volna. A 2020. október 20. napján megtartott tárgyaláson (5.P.21.293/2019/20. szám alatti jegyzőkönyv 2. oldal harmadik bekezdés) kifejezetten úgy nyilatkozott: nem alapítja keresetét és nem hivatkozik arra, hogy az alperes a jogosulatlanul igénybe vett összeget a saját vagyona javára

használta fel vagy azzal saját vagyonát gyarapította volna, álláspontja szerint ez a perben nem is releváns. A felperes 2021. február 2. napján megtartott tárgyaláson a tárgyalás berekesztése előtt már hivatkozott arra, hogy a fiktív számlákkal ellentételezett pénzt az alperes nem a cég érdekében használta fel, illetőleg arra is, hogy mivel fizetést vett fel a cégtől, ez saját megélhetését is szolgálta, saját vagyonát gyarapította. Ebben az esetben sem hivatkozott azonban a felperes az alperes tagi minőségére, illetőleg arra, hogy a támogatást az alperes az üzletrész értékének növelésére fordítva tevékenysége üzletrész tulajdonosaként saját magánvagyonának növelésére irányult.

[34] A felperes az elsőfokú eljárás során ennek megfelelően nem tekintette jogilag releváns ténynek az alperes tagi minőségét, illetőleg az üzletrész értékének esetleges változását. A felperesnek a Pp. 170. § (2) bekezdés c) pontjának megfelelően a keresetében azokat a tényeket kell megjelölnie hiánytalanul, amelyek az általa alakszerűen vagy körülírással felhívott jogszabályhely törvényi tényállásának megfeleltethetők; valamennyi általa jelentősnek tekintett és a minősítéssel felhívott jog törvényi tényállásának megfeleltethető jogra mutató tényállási elemet elő kell adnia. Habár már az elsőfokú eljárás során is – kellő gondossággal mellett – tudnia kellett arról, hogy az alperes a gazdasági társaság1 tagja is volt, üzletrész tulajdonnal rendelkezett, ezen tény az elsőfokú eljárás során nem hivatkozta, arra jogi érvelést az érvényesített jog körében nem alapított. Helytállóan hivatkozott ezért az alperes fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy a Pp. 373. § (1) és (2) bekezdése alapján ezen tényre fellebbezését sem alapíthatta.

[35] Megjegyzi ugyanakkor az ítéltábla, hogy a fellebbezési hivatkozás érdemben is megalapozatlan, hiszen a gazdasági társaság, mint jogi személy önálló jogalanyiságából következően annak vagyona elkülönül a tagok vagyonától. Ugyan a jogi személy vagyonának gyarapodása vagy csökkenése tükröződik a tagok részesedésének, üzletrészesedésének értékében, ez nem jelenti azt, hogy a jogi személy vagyonának gyarapodásával vagy csökkentésével egyúttal minden esetben a tagok magánvagyonára is gyarapodik vagy csökken, illetőleg, hogy az véglegesen bekövetkezik. A társasági vagyon növekedése csak áttételesen és meghatározott feltételek fennállása esetén eredményezi a tag magánvagyonának növekedését, ezért a társaság vagyonának gyarapodására irányuló vezető tisztségviselői magatartás nem tekinthető saját magánvagyon javára kifejtett tevékenységnek (BH2019. 234.). Jelen esetben a gazdasági társaság1 felszámolás folytán megszűnt, a felszámolás során a hitelezők követelésének kielégítésére sem maradt elegendő vagyon, az alperes részére sem történt kifizetés, így a felperes által hivatkozott, az üzletrész értékében megjelenő vagyonnövekedés ténylegesen nem realizálódott, az alperes magánvagyonára nem nőtt.

[36] A felperes elsődleges fellebbezési kérelme mindezekre tekintettel megalapozatlan volt. Az ítéltábla az alábbiakra tekintettel nem találta megalapozottnak a felperes másodlagos fellebbezési kérelmét sem.

[37] A 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján az ügyvéd által képviselt fél ügyvédi költségként a fél és az ügyvéd között létrejött megbízási szerződésben kikötött munkadíj összegét számíthatja fel. A 2. § (2) bekezdés ugyanakkor lehetőséget teremt arra a bíróságnak, hogy a felszámított munkadíj összegét indokolt esetben mérsékelje, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Amennyiben a fél nem ügyvédi megbízási szerződés alapján kívánja az ügyvédi költséget felszámítani, úgy a Rendelet 3. § (2) bekezdése alapján jogosult ügyvédi munkadíj felszámítására, mely esetben a munkadíj összege a per tárgyának értékétől függ.

[38] A bírói gyakorlat a megbízási szerződésben kikötött díj megtérítése, illetőleg esetleges mérséklése esetében is figyelemmel van a pertárgy értékére (BDT2010. 2215.), akként, hogy magasabb összegű pertárgyértékkel együtt járó magasabb ügyvédi felelősségre tekintettel az ügyvédi munkadíjat is magasabb összegben állapítja meg (BDT2019. 3965.).

Jelen esetben a pertárgyérték 204 097 931 forint volt, mely magasabb ügyvédi munkadíj megállapítását teszi indokolttá. Az ügyvédi munkadíj mérséklése során figyelembe veendő továbbá az ügyvéd által ténylegesen kifejtett tevékenység. E körben rögzíti az ítéltábla, hogy az alperes 23 oldalas, mellékletekkel is felszerelt érdemi ellenkérelmet készített, emellett még további három, immár rövidebb előkészítő iratot szerkesztett és három tárgyaláson is részt vett, melyből kettő időigényesnek volt mondható. Emellett az alperesi jogi képviselőnek – figyelemmel arra, hogy sem a büntetőeljárásban, sem a közigazgatási eljárásban nem ezen jogi képviselő látta el az alperes képviseletét – az ellenkérelem megfogalmazásához, a perbeli védekezés előkészítéséhez át kellett tanulmányoznia a jelentős terjedelmű büntetőeljárás, közigazgatási eljárás, valamint felszámolási eljárás anyagát is, mely szintén magasabb összegű ügyvédi munkadíj megállapítását indokolja.

[39] Az elsőfokú bíróság a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban állóan, az alperes javára megítélt perköltséget a Rendelet 2. § (2) bekezdése alapján már mérsékelte, a kifejtettekre tekintettel az ítéltábla annak további mérsékelésére indokot nem látott.

[40] Az ítéltábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[41] A felperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdés alapján köteles megfizetni az alperes másodfokú eljárással felmerült költségét. Az alperes a Rendelet 2. § (1) bekezdése szerinti ügyvédi munkadíj megtérítésére tartott igényt, melyet az ítéltábla a Rendelet 2. § (2) bekezdése alapján mérsékel, figyelemmel arra, hogy az alperes egy, tartalmában az elsőfokú eljárás során már előterjesztett jogi érvelést ismétlő fellebbezési ellenkérelmet szerkesztett és csupán egy rövid tárgyaláson jelent meg. Az elvégzett tevékenységgel az ítéltábla 500 000 forint ügyvédi munkadíjat tartott arányban állónak, melyet a Rendelet 4/A. §-a alapján általános forgalmi adó fizetési kötelezettség is terhel.

[42] A felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés a) pontja alapján teljes személyes illetékmentességben részesül, a le nem rótt fellebbezési illeték összegét ezért a Pp. 96. § (1) bekezdés b) pontja és 102. § (6) bekezdése alapján az állam viseli.

Debrecen, 2021. október 21.

Dr. Veszprémy Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Répássy Árpád s.k. bíró